

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΘΕΜΑ: Ενημέρωση από γ/Συνομοσπονδία Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων για τις οικονομικές εξελίξεις στη Γερμανία (DIEK Economic Briefing for the Diplomatic Corps, 29.06.2023)

Κατά την εν θέματι ενημέρωση, η οποία πραγματοποιείται περιοδικά από το DIEK σε συνεργασία με το Club of Economic and Commercial Councillors στη Γερμανία, παρουσιάστηκαν οι τελευταίες εκτιμήσεις / προβλέψεις για την πορεία της γερμανικής οικονομίας, καθώς και ευρήματα της τελευταίας περιοδικής έρευνας του DIEK μεταξύ των μελών του.

Στο πρώτο μέρος της παρουσίασης, ο κ. J. Zenzen, διευθυντής οικονομικών αναλύσεων και εμπορικών ερευνών του DIEK, αναφέρθηκε στην τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας. Όπως υποστήριξε ο κ. Zensen, η παρατηρούμενη αργή ανάπτυξη οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στο ότι μετά την ενεργειακή κρίση, οι τιμές παραγωγού εκτοξεύθηκαν και παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, παρά την αργή αποκλιμάκωσή τους εδώ και λίγους μήνες. Η ενεργειακή κρίση και η διατάραξη των εφοδιαστικών αλυσίδων ευθύνονται για τη διατήρηση της βιομηχανικής παραγωγής σε επίπεδα χαμηλότερα της προπανδημικής περιόδου. Περισσότερο δε έχουν πληγεί οι επιχειρήσεις εντάσεως ενέργειας, ενώ οι υπόλοιποι βιομηχανικοί κλάδοι επιδεικνύουν αξιόλογη ανθεκτικότητα.

Ένας πρόσθετος παράγοντας που επιβραδύνει την ανάκαμψη στη Γερμανία είναι η «απότομη» άνοδος των επιτοκίων της ΕΚΤ, που περιορίζει τις χρηματοδοτικές τους δυνατότητες. Ασκώντας έμμεση κριτική στην ΕΚΤ, ο κ. Zenzen υποστήριξε ότι οι ως άνω αποφάσεις ως προς τα επιτόκια ελήφθησαν με καθυστέρηση και απότομα, με αποτέλεσμα οι γ/επιχειρήσεις να αιφνιδιαστούν.

Αυτό που, κυρίως, ανησυχεί τους Γερμανούς οικονομικούς εμπειρογνώμονες είναι ότι ο ως άνω αργός ρυθμός ανάκαμψης της οικονομίας υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου ρυθμού των σημαντικότερων ευρωπαϊκών και διεθνών οικονομικών. Ενδεικτικά, μεταξύ 4^{ου} τριμήνου 2019 και 1^{ου} τριμήνου 2023 το γ/ΑΕΠ κατέγραψε ύφεση 0,5%, με μόνο δύο ακόμη οικονομίες να βρίσκονται για το ίδιο διάστημα σε αρνητικό πεδίο: του Ηνωμένου Βασιλείου με -0,5% και της Ισπανίας με -0,2%. Αντίθετα, κατά το ίδιο πάντα διάστημα, η Γαλλία αναπτύχθηκε με 1,2%, η Ιταλία με 2,5%, ο Καναδάς με 3,7%, η Ελλάδα με 5,9% και η Πολωνία με 11,2%. Βάσει όλων των ως άνω δεδομένων, το DIEK προβλέπει μηδενική ανάπτυξη της γ/Οικονομίας για το 2023.

Στο δεύτερο μέρος της παρουσίασης, η κυρία C. Herweg, διευθύντρια διεθνών οικονομικών αναλύσεων, αναφέρθηκε στη θέση της γερμανικής οικονομίας στο διεθνή περίγυρο και στις εκτιμήσεις μελών του DIEK, που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, βάσει σχετικής περιοδικής μελέτης ([AHK World Business Outlook Spring 2023 – Survey by the Network of German](#)

[Chambers of Commerce Abroad - AHKs](#)). Όπως επεσήμανε η κυρία Herweg, βάσει του «δείκτη ανοικτότητας» (=σύνολο εισαγωγών και εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ), η Γερμανία βρίσκεται στην κορυφή μεταξύ των πιο ανοικτών οικονομιών παγκοσμίως, γεγονός που την καθιστά ευεπηρεάστη από τις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις. Στην παρούσα δε φάση, που καταγράφεται μια αδύναμη παγκόσμια ανάπτυξη, αυτό αποτυπώνεται στη στασιμότητα της γερμανικής οικονομίας.

Στις απαντήσεις των γ/επιχειρήσεων στο εξωτερικό για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση (και τις εκτιμήσεις τους για το επόμενο 12μηνο) στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται αποτυπώνεται ξεκάθαρη ανησυχία και προβληματισμός παρά την ήπια βελτίωση του κλίματος: 28% αξιολογούν την κατάσταση ως θετική (+11% συγκριτικά με το φθινόπωρο 2022), 27% ως αρνητική (-20%) και 45% ως σταθερή (+9%).

Θετικότερο είναι το κλίμα, όταν οι γ/εταιρείες ερωτώνται για το επιχειρηματικό περιβάλλον και τις σχετικές προοπτικές τους, με την αισιοδοξία να επικρατεί παντού. Ανά γεωγραφική περιφέρεια, τη μεγαλύτερη αισιοδοξία για το επιχειρηματικό περιβάλλον και τις επιχειρηματικές τους προσδοκίες εκφράζουν οι γ/εταιρείες που βρίσκονται στη Β. Ευρώπη και στην εκτός ΕΟΧ Ευρώπη / Τουρκία. Με σαφώς θετικό πρόσημο είναι οι εκτιμήσεις και των γ/εταιρειών με έδρα χώρες της Ευρωζώνης, με την ανησυχία τους να εστιάζεται όχι τόσο στο επιχειρηματικό περιβάλλον όσο στις οικονομικές πολιτικές και την εφαρμογή τους.

Ειδικά σε σχέση με τη χώρα μας, επισημαίνουμε ότι, μεταξύ των 14 χωρών της Ευρωζώνης που συμμετείχαν στην έρευνα, η Ελλάδα συγκεντρώνει ορισμένους από τους υψηλότερους δείκτες ικανοποίησης / αισιοδοξίας των γ/επιχειρήσεων. Ανά δείκτη η χώρα μας κατατάσσεται, ως εξής:

- Στην 1^η θέση στο δείκτη «τρέχουσα οικονομική κατάσταση» (64 με το μ.ό. Ευρωζώνης να είναι 40)
- Στην 3^η θέση, μετά τις βαλτικές χώρες, στο δείκτη «επιχειρηματικές προσδοκίες» (49 με το μ.ό. Ευρωζώνης να είναι 36)
- Στην 1^η θέση, μαζί με τη Λιθουανία, στο δείκτη «οικονομικές προσδοκίες» (9 με το μ.ο. – δηλαδή το τελικό ισοζύγιο θετικών και αρνητικών εκτιμήσεων – να είναι -6 στην Ευρωζώνη, δηλαδή αρνητικός)
- Στην 5^η θέση στο δείκτη «επενδυτικές προθέσεις» (24 με το μ.ο. Ευρωζώνης να είναι 18)
- Στην 5^η θέση στο δείκτη «προθέσεις απασχόλησης» (36 με το μ.ο. Ευρωζώνης να είναι 33).

Αντιθέτως, αβεβαιότητα και επιφυλακτικότητα φαίνεται να έχει κυριέψει τις γ/επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στην Κίνα. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. T. Volker, επικεφαλής εξωτερικού εμπορίου στο DHK, «η αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις με την Κίνα επιβαρύνει τις εκεί εταιρείες μας. Η συζήτηση για την 'αποσύνδεση' (decoupling), δηλαδή την απόσχιση από την κινεζική αγορά, ρίχνει σκιά στην δραστηριότητα των επιχειρήσεών μας στην Κίνα».

Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα του DHK, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι για τις γ/επιχειρήσεις διεθνώς είναι η διατάραξη των εφοδιαστικών αλυσίδων (42% των ερωτωμένων), οι τιμές των εμπορευμάτων (42%), οι ενεργειακές τιμές (41%), η προβληματική ζήτηση (41%) και η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού (40%). Υπενθυμίζεται ότι οι ελλείψεις σε καταρτισμένο

προσωπικό αξιολογούνται και από τις εντός Γερμανίας επιχειρήσεις ως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν (62% σύμφωνα με την έρευνα του DIHK μεταξύ των μελών του).

Τέλος, ως μεγαλύτερες γεωπολιτικές προκλήσεις της επόμενης 5ετίας αξιολογούνται η νομισματική / πληθωριστική πολιτική (54%), η αύξηση της πολιτικής επιρροής στις εφοδιαστικές αλυσίδες (40%) και οι ελλείψεις σε πρώτες ύλες και ενεργειακά προϊόντα (37%). Ειδικότερα, σε σχέση με την Ελλάδα, οι δραστηριοποιούμενες στη χώρα μας γ/επιχειρήσεις αξιολογούν ως σημαντικότερες προκλήσεις την έλλειψη καταρτισμένου εργατικού δυναμικού (43%), τις ενεργειακές τιμές (43%), τις τιμές των εμπορευμάτων (43%) και τις οικονομικές πολιτικές (43%).